

Sygn. akt II CZ 59/09

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)
SSN Wojciech Jan Katner (sprawozdawca)
SSA Barbara Trębska

w sprawie z powództwa J.S., K.S.

oraz R.P.

przeciwko A.K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 listopada 2009 r.,

zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 25 maja 2009 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 25 maja 2009 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił skargę kasacyjną powodów J.S., K.S. i R.P. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie przeciwko A.K. o zapłatę. Powodem odrzucenia skargi była wartość przedmiotu zaskarżenia, wynosząca w przypadku J.S. kwotę 13.678,68 złotych, K.S. – 12.349,30 złotych, a R.P. – 14.311,54 złotych. Z art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c. wynika, że niedopuszczalna jest skarga kasacyjna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach gospodarczych – niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych, w sprawach zaś z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

W zażaleniu powodów wniesiono o uchylenie zaskarżonego postanowienia ze zwolnieniem powodów od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego i z zasądzeniem kosztów. W uzasadnieniu powołano się na to, że sprawa dotyczy roszczeń majątkowych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, z tytułu spółdzielczego stosunku pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący mają rację, że Sąd Okręgowy nie uzasadnił w zaskarżonym postanowieniu, dlaczego uznał roszczenia powodów, jako nie związane ze stosunkiem pracy. Jednym z powodów mogło być rozpoznawanie powództw skarżących w obu instancjach przed sądem powszechnym właściwym dla stosunków cywilnoprawnych, nie związanych z roszczeniami właściwymi dla prawa pracy.

Z art. 476 § 1 k.p.c., mieszczącego się wśród przepisów o postępowaniach odrębnych wynika, jakie sprawy są uważane w postępowaniu cywilnym za należące do zakresu prawa pracy. Wśród umieszczonych tam kilku typów spraw, na pierwszym miejscu znajduje się, podnoszony w zażaleniu jako argument za jego uwzględnieniem, pkt 1 w art. 476 § 1 k.p.c. Stanowi on, że sprawą z zakresu prawa pracy jest sprawa o roszczenia ze stosunku pracy lub z nim związane. Należało

zatem odpowiedzieć na pytanie, czy roszczenia powodów mieszczą się w tym zakresie. W zażaleniu nic się o tym nie mówi, odsyłając do odrzuconej skargi.

Tymczasem z akt sprawy wynika, że w sprawie chodzi powodom o wypłacenie im przez likwidatora Spółdzielni Pracy udziału w funduszu rezerwowym, na który wpłacane były środki finansowe pochodzące z nadwyżki bilansowej oraz wypłacenie przez pozwaną jako likwidatora tej Spółdzielni odszkodowania za niedopełnienie obowiązków, które miały powodom wyrządzić szkodę w związku z nie wypłaceniem im środków z nadwyżki bilansowej. Skarżący wiążą te roszczenia ze stosunkiem pracy, który łączył powodów ze zlikwidowaną Spółdzielnią, a to ze względu na ich członkostwo w tej Spółdzielni, powiązane z obligatoryjnym stosunkiem pracy (art. 182 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze, jedn. tekst: Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.).

Należy jednak uznać, że ze stosunkiem pracy można łączyć tylko elementy wynagrodzenia lub im pochodne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jest reprezentowany pogląd, że jeżeli nadwyżka bilansowa stanowi element wynagrodzenia, to roszczenia członków spółdzielni o jej wypłatę są roszczeniami ze stosunku pracy (uchwała SN z dnia 23 lutego 1987 r. III PZP 83/86, OSNC 1988, nr 5, poz. 58; także postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 lipca 1996 r. III APz 9/96, OSA 1998, nr 10, poz. 34). Powinno się zatem rozważyć wraz z innymi okolicznościami sprawy i przepisami obowiązującymi w zlikwidowanej Spółdzielni (statutem), czy roszczenia powodów nie należą do takiej właśnie kategorii spraw z zakresu prawa pracy.

Charakterystyczną cechą spółdzielni pracy, wynikającą z Prawa spółdzielczego jest powiązanie członkostwa w spółdzielni z obowiązkiem pozostawania w stosunku pracy ze spółdzielnią. Obowiązkowi świadczenia pracy odpowiada uprawnienie członka spółdzielni – pracownika do wynagrodzenia, a oprócz tego do świadczeń przewidzianych statutem i uchwałami spółdzielni, wynikających ze stosunku członkostwa w tej spółdzielni. Jeśli te świadczenia łączą się z wynagrodzeniem, jako jego uzupełniające elementy, to spełnione są przesłanki wskazane w art. 476 § 1 pkt 1 k.p.c. w części, którą ten przepis określa w słowach „lub z nim związane” i sprawa należy do kręgu spraw z zakresu prawa

pracy. Jeśli by tak się okazało, to również zostałaby spełniona przesłanka z art. 398 § 1 k.p.c. w odniesieniu do wielkości roszczeń majątkowych, od których dopuszczalne jest wniesienie skargi kasacyjnej przez każdego z powodów. Niestety, kwestie te nie zostały zbadane wystarczająco przez Sąd Okręgowy i dlatego zażalenie należy uwzględnić.

Mając powyższe na uwadze, rozstrzygnięto jak na wstępie na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.